

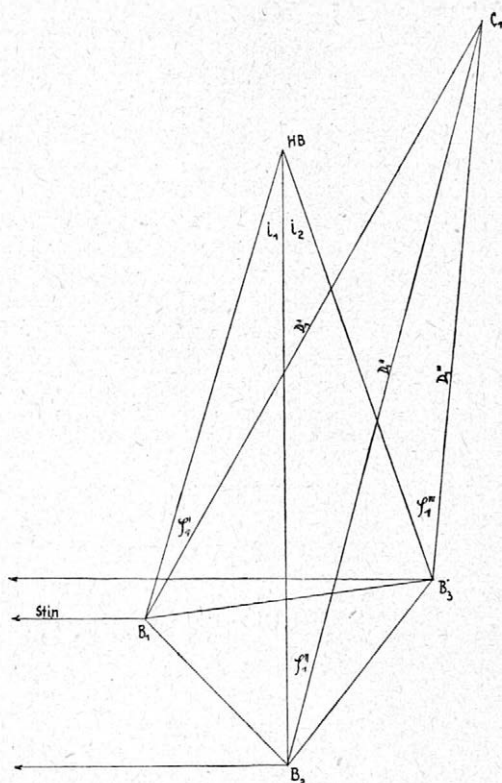
Povšechná koordinace.

Velitel oddílu musí být vždy schopen využít všech pozorovacích orgánů svých i všech baterií, aby usnadnil střelbu svých velitelů baterií. Musí mít zřízenou pro tyto práce jakousi ústřednu, v níž se scházejí a vyhodnocují hlášení směrů na různé body a cíle, odkud zase velitelé baterií dostávají podle okolností více méně přesné prvky střelby: stranu, dálku, libelu. Někdo snad namítne, že pak velitel baterie nemusí umět střílet. Naopak, velitel baterie musí ovládat dokonale nejenom střelecké předpisy, ale musí sledovat všechny novoty, usnadňující a urychlující jeho činnost. Dobré, rychlé práce kteréhokoli velitele baterie lze vždy využít k usnadnění úkolů druhých velitelů baterií a tím se dosáhne nejen rychlejšího účinku, ale uspoří se i střeliva, kterého ve válce je vždy nedostatek.

Zvláště orientačního důstojníka je dnes, jestliže nevyměruje, málo k těmto pracím využito. A přece on má být vždy duší střelby oddílu. Předpoklad pro fungování tohoto aparátu, který nařizuje měření určitých úhlů, který měřené hodnoty přijímá, vyhodnocuje a nyní zase dává hotové prvky všem, je dobré a dobře organisované spojení. Orientační důstojník musí vždy připravit vše, co jen může, k této spolupráci v oddílu. Má-li dost času, aby provedl měření, bude mít podklad pro přesnou práci. Má-li málo času, i tu provede aspoň to nejnужnější, nač stačí, ale vždy musí mít nějaký podklad pro tuto účinnou spolupráci v oddílu ve střelbě. Nebude to často předpoklad pro přesnou práci, ale bude to ulehčení střelby pro velitele baterií; dostanou-li velitelé baterií prvky vyhodnocené

orientačním důstojníkem, i když nebudou úplně přesné, budou vždy blíže cíle, než budou-li odkázáni jen na sebe a na nepřehledný neznámý cílový prostor. Pak jen malou opravou jsou již v cíli.

Uvedu příklad nejpovšehnější koordinace v oddílu. Není tu třeba žádných příprav, nýbrž je to jen využití provedených střelb na společný hlavní bod anebo na společný cíl.

Obr. 1.

Předpoklad:

Velitel oddílu umístil své baterie v rozsáhlém terénu velmi nepřehledném, křovinatém a jednotvárném, právě tak jako pozorovatelný. Není času na podrobný průzkum terénu. Baterie mimo to jsou rozmístěny nepravidelně do hloubky i do šířky a není možno rychle stanovit jejich vzdálenosti, jen snad velmi přibližně. Předpokládá se busola nového vzoru s nástavkem pro měření stínu a srovnání prvních děl baterií v oddílu.

P r o v e d e n í. Baterie zastřelují za svítání společný hlavní bod neb cíl. Po zastřelení na *HB* změří všechny baterie v stejný čas úhel stín—*HB* a hlásí tento úhel spolu se zastřelenou délkou. Orientační důstojník si vyneše tuto situaci na stolek (obr. 1). Úhly i_1 a i_2 dostane odečtením úhlů sousedních baterií. Místo stínu možno použít hvězdy, měsíce, ježto ráno bývá vidět hvězdu jen jedinou, t. zv. jitřenku, denici. Může též použít rozdílů směrnic z baterií na *HB*.

Tato metoda je jednoduchá, bez namáhavé práce a přece dává možnost jiným bateriím využít známých již prvků jedné baterie. Chyby v úhlech budou tím menší, čím lépe jsou první děla baterií srovnána.

Příklad:

Baterie B_1 měří úhel stín— HB 1900 dc a zastřílela dálku $B_1HB = 3375$ m

Baterie B_2 měří úhel stín— HB 1600 dc a zastřílela dálku $B_2HB = 4250$ m

Baterie B_3 měří úhel stín— HB 1261 dc a zastřílela dálku $B_3HB = 3150$ m

$$i_1 = 1900 - 1600 = 300 \text{ dc}$$

$$i_2 = 1600 - 1261 = 339 \text{ dc}$$

Orientační důstojník si zakreslil tuto situaci na stolek (obr. 1). Baterie B_3 střelila na cíl C_1 a je nyní třeba soustředění celého oddílu na cíl C_1 . Orientační důstojník vynese úhel $\varphi_1''' = 425$ dc od HB a nanese naň dálku $D_1''' = 3900$. Dostane tak bod C_1 a ten spojí s bateriemi B_2, B_1 . Nyní změří úhel $\varphi'_1 = 225$ a úhel $\varphi''_1 = 260$ a změří dálky D'_1, D''_1 . Tyto hodnoty dá velitelům baterií ($D'_1 = 4750, D''_1 = 5350$).

První řady budou blízko cíle a po malé opravě budou v cíli. Střelba soustředění na cíl C_1 bude provedena rychle, již od začátku aspoň s morálním účinkem vzhledem na blízkost nárazů, a nebude zbytečné spotřeby střeliva na přiblížení se k cíli.

Drobné zkušenosti z války.

O. D.:

Dva příklady úspěšné a neúspěšné palby přípravné.

(Výňatek z článku gen. J. Brosse, La revue d'infanterie, březen 1931: La combinaison des armes.)

I. Úspěšná palba přípravná.

Francouzský postup byl rychlý. Počátkem roku 1915 uměli Francouzi již útočit na osamělý zákop, otevřený, pozorovatelný vlastním dělostřelectvem. Německá opevnění Grand Eperon u Artois byla rovný zákop, několik set metrů dlouhý, táhnoucí se na vojenském hřebetě návrší s ostrým spádem, nazvaném Lorette.

Zákop vykopaný v křídové zemi bylo velmi dobře vidět. Několik rozsocháčů před ním bylo malou překážkou; zákop měl však dobré úkryty, hluboké a úzké. Útočeno bylo na tento zákop v dubnu. Východištěm útoku byl rovnoběžný zákop na dosti srázném protilehlém, přivráceném svahu a vzdálený od nepřátelského zákopu 300 až 400 m.

Palba přípravná, provedená 75 mm kanony, trvala asi 15 min. Na tento cíl, velmi zřetelný a ležící na srázném svahu, byla velmi účinná. Během přípravné palby opustila francouzská pěchota východiště útoku, překročila dolinku ležící mezi oběma svahy a zalehla na svahu nepřátelském co nejbližší za dopadající střely. V hodinu H přelozila děla 75 mm palbu, pěchota provedla zteč, skočila do zákopu, který byl vzat takřka bez vlastních ztrát.

Z obránců zákopu byla jen malá část zabita, většina byla zajata. Většina obránců se skrývala v době přípravné palby v úkrytech, proti kterým střely 75 mm byly